

som har været behandlet oftere, og det har heller ikke undgaaet Rigsdagens Opmærksomhed. Thi om det end ikke har været behandlet meget her i Salen, saa er det dog et Emne, der jævnlig har været Genstand for Forhandlinger i Finansudvalget. Men de store Vanskeligheder, Spørgsmaalet har frembudt, have haft til Følge, at man egentlig ikke har set væsentlig andre Udveje end dem, der for Tiden benyttes. Det er fra alle Sider anerkendt, at Fangerne bør beskæftiges ved virkelig nyttebringende Arbejde, og saasnart det skal ske, er det jo strengt taget en Umulighed at undgaa, at det mere eller mindre maa komme til at konkurrere med det fri Arbejde. Men hvad der i særdeleshed gør det vanskeligt, er jo det, at der er saa overordentlig lidt at vælge imellem, naar der bliver Spørgsmaal om Sysselsættelse for Fangerne. Naar jeg holder mig til den Straffeanstalt, som det ærede Medlem, der gjorde disse Bemærkninger, nærmest havde for Øje, nemlig Bredsløselille Forbedringshus, saa ville de Herrer snart se, at der er en overordentlig stor Kreds af Arbejdssysslere, som ere udelukkede ved selve Straffens Natur og Indretning. For det første er det ikke muligt at sysselsætte Fangerne ved Arbejde i fri Luft, og dernæst er det ikke muligt at sysselsætte dem med Arbejder, som kræve, at flere samtidig skulle være virksomme ved Arbejdet, fordi Straffen er Cellestraf, der udsænes ved, at vedkommende opholder sig i Cellen Dag og Nat. Og selv om Arbejdet er af den Bestaffenhed, at Enkeltmand kan udføre det, saa vil det ogsaa være nødvendigt, da det skal udføres i Cellen, at det er Arbejde, som ikke kræver store Apparater eller store Arbejdsredskaber, fordi saadanne er der ikke Plads til i Cellen, og heller store Raamaterialer, ligesom det ogsaa er nødvendigt, at Arbejdet maa kunne gaa for sig uden Brug af farlige Ting, f. Eks. Ild. Deraf følger altsaa, at Arbejderne blive i høj Grad begrænsede. Det, man har at vælge imellem, naar man vil sysselsætte Cellesanger, er ikke meget. De Fanger, som isorvejen kunne et Haandværk, et Haandværk, som ifølge sin Natur kan udføres i Cellesængel, blive i Reglen sysselsatte dermed, og den Konkurrence, som herved kan opstaa med det fri Arbejde, er af ganske forsvindende Betydning, dels af den Grund, at det ikke er ret mange Fanger, som det gælder om, at de kunne et Haandværk, der lader sig udøve i Celle, og dernæst ogsaa af den Grund, at det jo er Folk, der om jeg maa udtrykke mig saa, alligevel ere Konkurrenter i Faget. Naar en Mand er Stomager, saa har

han syet Sto og Støvler, inden han blev straffet, og agter at gøre det, naar han kommer ud. At han ogsaa gør det i den Tid, da han er i Straffeanstalten, kan ikke betragtes som utilbørlig Konkurrence eller forandre Forholdet væsentligt, da det jo kun er et meget ringe Antal Fanger, som saaledes isorvejen kunne et Haandværk, der lader sig udøve i Celle. Den største Del af Fangerne er Folk, der ere vante til Arbejde, som ikke lade sig benytte der. Den største Del af Fangerne ere enten Folk, som have været sysselsatte ved Landbrug, eller Arbejds-mænd fra Købstæderne, eller Folk, der ere vante til andre Sysselsættelser, som ifølge deres Natur ikke kunne drives i Fængsel — det er den langt overvejende Del af Fangerne. Naar de skulle sysselsættes, maa de sysselsættes med et Arbejde, der, som jeg for bemærkede, er af den Bestaffenhed, at det kan drives i Celle og derhos ikke er for vanskeligt; thi at begynde paa at lære dem svære Professioner eller Fag, som kræve større Forberedelser, er umuligt, dels fordi mange af dem overhovedet ikke ere oplagte til at lære saadanne Fag, og dernæst ogsaa, fordi i Reglen, navnlig i Bredsløselille, Straffetiden er kort, meget for kort til, at der kan være Tale om at lære et Haandværksfag i den Tid. Derfor bliver det et, om jeg saa maa sige, meget indskrænket Repertoire at bevæge sig paa. Naar man skal sysselsætte Fanger, maa der vælges et let Haandværk, en let Virksomhed, som er af den Natur, jeg nys nævnde, at det kan læres i Fængsel, og netop derfor har man i Bredsløselille, efter at have gjort forskellige Forsøg i andre Retninger, sysselsat Fangerne med Kurvemageri. Det er et Arbejde, som ikke er sværere, end at det kan læres, saa at Fanger i den Tid, han er i Anstalten, kan bringe det saa vidt, at han virkelig kan præstere noget nyttigt Arbejde. Det er ogsaa et Arbejde, som i den Retning anbefaler sig, at det er en Færdighed, som den paagældende vil kunne have Nytte af, naar han senere kommer ud i Livet efter at have udstaaet sin Straf, idet nemlig mange Arter af Kurvemagerarbejde overmaade let lade sig drive som Husflid, som en Bibe-kæftigelse, som vedkommende i sine Fritimer kan tjene noget ved, saa at han virkelig kan have Nytte af i sin Fængselstid at have lært det. Derfor tror jeg, det er et Arbejde, som i og for sig ogsaa er egnet til at benyttes til Sysselsættelse i Fængslerne. Hvad angaar Spørgsmaalet om den Skade, som dette Arbejde kan gøre den private Industri, skal jeg derom bemærke, at der i Anledning af et Andragende, som i sin Tid indkom fra Kurve-